
*Retningslinje for utførelse av aktsomhetsvurdering i SpareBank 1 Hallingdal
Valdres*

Bakgrunn: Lov om virksomheters åpenhet og arbeid med grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold (åpenhetsloven) trådte i kraft fra 1.7.2022. Loven pålegger større virksomheter å kartlegge om og hvor det er risiko for å bryte menneskerettigheter og anstendig arbeidsforhold og sette inn tiltak for å unngå dette. Det skal også publiseres en aktsomhetsvurdering som skal omhandle utførelse og redegjørelse av arbeidet med åpenhetsloven.

Formål: Selskapet skal gjennom all sin virksomhet bidra til bærekraftig utvikling, og jobbe systematisk med å sikre at ikke selskapet bidrar til negativ påvirkning på mennesker, samfunn og miljø, og ikke under noen omstendighet utøve virksomhet som strider mot respekt for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold. Denne retningslinjen skal sikre at konsernet overholder pliktene i Åpenhetsloven og vil danne grunnlaget for vår årlige aktsomhetsvurdering.

Åpenhetslovens formål er todelt:

1. Fremme selskapets respekt for menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold; og
2. Sikre allmennheten tilgang til informasjon.

Gir virksomheten tre sentrale plikter:

1. Utføre en aktsomhetsvurdering.
2. Publisere en årlig redegjørelse.
3. Svare på spørsmål fra publikum.

Gjeldende fra: 1.7.2022

Sist revidert: 06.05.2023

Suppleres med: Etiske retningslinjer, retningslinjer for samfunnsansvar og bærekraft, retningslinjer for bærekraft i innkjøp.

Eiendomsmegler 1 Fjellmegleren AS: Retningslinje for ivaretagelse av menneskerettigheter og anstendig arbeidsforhold i Eiendomsmegler 1 Fjellmegleren AS

Intern rutine: Innkjøpsrutine SB1HV

Se lovdata: [Lov om virksomheters åpenhet og arbeid med grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold \(åpenhetsloven\) - Lovdata](#)

Ansvarlig: Anja Langehaug Evjen

Innhold

1. Innledning.....	2
1.1. Definisjoner	3
1.2. Oppsummering av sentrale plikter i loven	4
2. Roller og ansvar	4
2.1. Styret	4
2.2. Ledelsen.....	4
2.3. Ansatte	5
2.4. Leverandøren og forretningspartnere.....	5
3. Aktsomhetsvurderingsprosessen	5
3.1. Forankre ansvarlighet.....	6
Aktsomhetsvurderinger skal gjennomføres etter følgende arbeidsmetodikk:.....	6
3.2. Kartlegging og vurdering av faktisk og potensiell negativ påvirkning.....	8
Analyse:	8
Vurdering av om hvordan konsernet er involvert:.....	8
3.3. Iverksette tiltak - Stans, forebygg eller reduser negativ påvirkning.....	9
3.4. Overvåke gjennomføring og resultater	10
3.5 Kommunikasjon og redegjørelsesplikten	10
Informasjonskrav fra allmennheten	10
Kommunikasjon med berørte parter.....	11
3.6 Sørg for, eller samarbeid om, gjenoppretting og klageordning der det er påkrevd.	11
Tilbakemeldinger og klager	11
9. Brudd og rapportering.....	11
10. Opplæring.....	12
11. Revidering.....	12
12. Revisjonshistorikk.....	12

1. Innledning

Dette dokumentet inneholder SpareBank 1 Hallingdal Valdres (heretter kalt konsernet) sine retningslinjer for ivaretagelse av selskapets ansvar etter åpenhetsloven.

SpareBank 1 Hallingdal Valdres ønsker å ta et selvstendig ansvar for å beskytte grunnleggende menneskerettigheter og sikre anstendig arbeidsforhold i alle våre forretningsområder og aktiviteter. Konsernets retningslinjer innebærer forpliktelse på temaene dekket av OECDs retningslinjer for flernasjonale selskaper

Ansvarer innebærer også at det gjennomføres en aktsomhetsvurdering for å unngå, og håndtere negative konsekvenser av egen virksomhet, av vår leverandørkjede og andre forretningsforbindelser. En aktsomhetsvurdering er en prosess eller en arbeidsmetode for å kartlegge, forebygge, gjøre rede for og følge opp hvordan virksomheten håndterer faktiske og potensielle negative konsekvenser av sin virksomhet. Det dreier seg derfor om sannsynligheten for negativ påvirkning på menneskerettigheter og arbeidsforhold og ikke negative konsekvenser for virksomheten selv. Videre skal selskapet iverksette egnede tiltak for å stanse, forebygge eller begrense negative konsekvenser basert på virksomhetens prioriteringer og vurderinger.

Denne rutinen/arbeidsbeskrivelse skal sikre at konsernet overholder pliktene i Åpenhetsloven og vil danne grunnlaget for vår årlige aktsomhetsvurdering.

1.1. Definisjoner

a) **Grunnleggende menneskerettigheter** er de internasjonalt anerkjente menneskerettighetene som følger av blant annet:

- FNs konvensjon om økonomiske, sosiale og kulturelle rettigheter (1966).
- FNs konvensjon om sivile og politiske rettigheter (1966).
- ILOs kjernekonvensjoner om grunnleggende rettigheter og prinsipper i arbeidslivet.

b) **Anstendig arbeidsforhold** er arbeid som ivaretar grunnleggende menneskerettigheter etter bokstav a) og helse, miljø og sikkerhet på arbeidsplassen, og som gir en lønn å leve av.

c) Med **leverandørkjede** menes enhver i kjeden av leverandører og underleverandører som leverer eller produserer varer, tjenester eller andre innsatsfaktorer som inngår i en virksomhets levering av tjenester eller produksjon av varer fra råvarestadiet til ferdig produkt.

d) Med **forretningspartner** menes enhver som leverer varer eller tjenester direkte til virksomheten, men som ikke er en del av leverandørkjeden.

Aktsomhetsvurderingen skal utføres regelmessig, og skal være basert på prinsipper om risikobasert tilnærming og forholdsmessighet¹.

e) Prinsippet om **forholdsmessighet** betyr at hva som forventes av virksomhetene er avhengig av blant annet virksomhetens størrelse, art og konteksten virksomheten jobber i.

f) Prinsippet om **risikobasert tilnærming** innebærer at arbeidet som en virksomhet iverksetter i aktsomhetsvurderingen, bør samsvare med alvorlighetsgraden og sannsynligheten til den negative påvirkningen. Når sannsynligheten og alvorlighetsgraden er høy, vil det kreve mer omfattende aktsomhetsvurderinger.

¹ [Aktsomhetsvurderinger - Forbrukertilsynet](#)

1.2. Oppsummering av sentrale plikter i loven

- §4. Plikt til å utføre aktsomhetsvurdering for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold.
- §5. Plikt til å redegjøre for aktsomhetsvurderingen.
 - Redegjørelsen skal oppdateres og offentliggjøres hvert år innen 30. juni og signeres av styret og daglig leder.
- §6. Rett til informasjon.
 - Selskapet plikter å svare på forespørsel fra allmenheten om utførte aktsomhetsvurderinger, både generell informasjon og informasjon om en spesiell vare eller tjeneste
- §7. Virksomhetens behandling av informasjonskrav.
 - Informasjonen må være skriftlig og skal gis innen rimelig tid og senest innen tre uker.
- §. 9. Kontroll og håndheving.
 - Forbrukertilsynet skal føre tilsyn og kan ilegge tvangsmulkt ved brudd på loven.

2. Roller og ansvar

Utførelse av aktsomhetsvurdering kan kreve at mange ulike funksjoner involveres. Alle som er en del av aktsomhetsvurderingen i praksis, vil måtte forholde seg til konsernets rutine. Se mer under kapittel 3.1. «Forankre ansvarlighet».

2.1. Styret

Styret skal påse at virksomheten til enhver tid har oppdaterte retningslinjer for gjennomføring av aktsomhetsvurderinger slik at selskapet er i stand til å motvirke forhold som fører til brudd på menneskerettigheter eller ivaretagelsen av anstendige arbeidsforhold forbundet med all virksomhet i eller tilknyttede parter til selskapet. I tillegg innebærer styrets ansvar å sørge for at selskapets strategiske beslutninger samsvarer med ivaretagelsen av et ansvarlig næringsliv.

I likhet med styrets årsberetning og årsregnskap, skal styret også signere årsberetning og redegjørelse om hvordan selskapet ivaretar sitt samfunnsansvar i tråd med denne retningslinjen. Denne skal offentliggjøres for allmennheten (Regnskapsloven § 3-3c).

2.2. Ledelsen

Ledelsen i morbank og datterselskap er sammen med bærekraftansvarlig og bærekraftsrådgiver konsern ansvarlig for å utarbeide retningslinjer og gjennomføring av risikoanalyser, og det løpende arbeidet med å ivareta menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold, samt gjennomføring av motvirkende tiltak. Ansvarer inkluderer retningslinjer

for oppfølging av leverandører og forretningsforbindelser. Ledelsen har også ansvaret for kommunikasjon til involverte parter/andre ansatte i sitt selskap.

2.3. Ansatte

Konsernets bærekraftsavdeling vil blant annet har ansvaret for å forvalte forholdet til åpenhetsloven i det daglige. Bærekraftansvarlig skal sammen med foretakets fagansvarlige besvare eventuelle innsynshenvendelser, for å ivareta selskapets informasjonsplikt.

HR hos oss er ansvarlig for at konsernet jobber systematisk for å sikre anstendig arbeidsforhold og anstendige arbeidsrettigheter i egen virksomhet og ved hos innleide arbeidere.

Alle ansatte har et ansvar for å utøve sin rolle i tråd med denne retningslinjen og varsle til bærekraftsansvarlig dersom brudd avdekkes.

2.4. Leverandøren og forretningspartnere

Retningslinjen omfatter også selskapets leverandører og forretningspartnere, for avtaler selskapet har inngått selv. For fellesavtaler inngått gjennom SpareBank 1 Alliansen, Samspar, eller andre, er ansvaret plassert hos inngående avtalepart. Eiendomsmegler 1 Fjellmegleren har også vurdering av sine egne avtaler. SpareBank 1 Regnskapshuset følger denne overordnede rutinen for konsernet.

For avtaler med leverandører og forretningspartnere som er inngått på konsernnivå er det den ansatte som er ansvarlig for ekstern oppfølging og avtaleinngåelse som har oppfølgingsansvar hos oss. Dette er spesifisert i vår innkjøpsrutine.

Alle av konsernets tilknyttede parter er ansvarlige for å påse at deres virksomhet og leverandørkjede til enhver tid etterlever alle regulatoriske krav og retningslinjer fra selskapet.

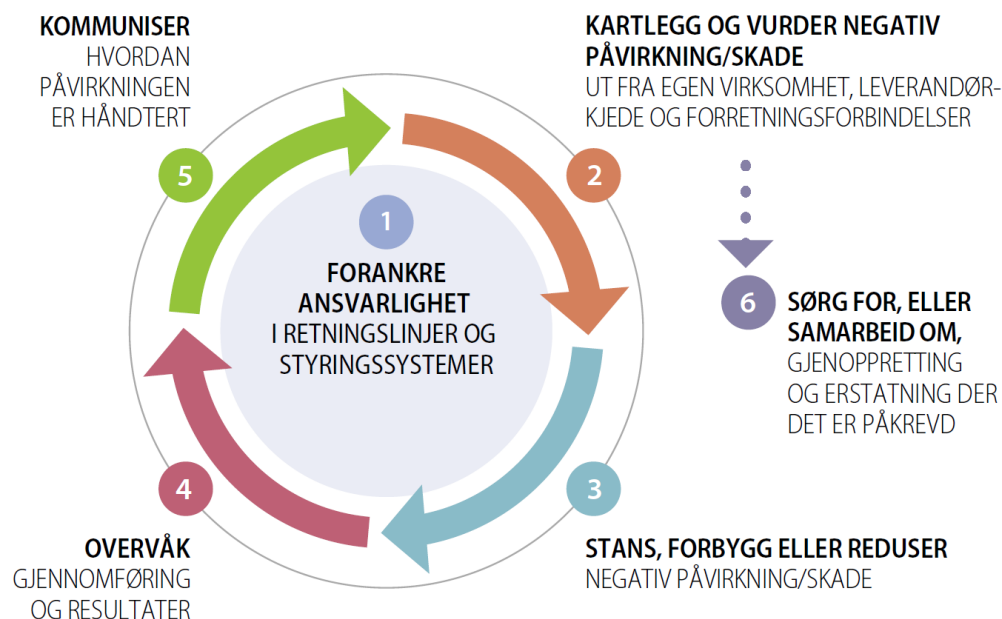
3. Aktsomhetsvurderingsprosessen

SpareBank 1 Hallingdal Valdres følger OECDs retningslinjer for flernasjonale selskaper for sin aktsomhetsvurdering. Arbeidet med aktsomhetsvurderinger er en kontinuerlig prosess. Aktsomhetsvurderingsprosessen er omfattende og omfatter hele konsernet. Vurderingene skal bidra til å adressere forpliktelser til virksomhetens mest vesentlige risikoer.

En aktsomhetsvurdering skal være forebyggende. Hovedformålet er å unngå å skape eller bidra til negative påvirkninger på mennesker, miljøet og samfunnet, og å jobbe for å forhindre negative påvirkninger direkte knyttet til aktiviteter, produkter eller tjenester gjennom forretningsforhold².

² OECD (2019), Due Diligence for Responsible Corporate Lending and Securities Underwriting: Key considerations for

Gjennomføring av aktsomhetsvurderinger skal baseres på OECDs modell for aktsomhetsvurderinger for ansvarlig næringsliv³:

3.1. Forankre ansvarlighet

Retningslinjer og rutiner knyttet til åpenhetsloven og aktsomhetsvurderingen er dynamiske dokument, som justeres og oppdateres ved kartlegging, iverksettelse av tiltak og når risikoen endrer seg. Vi skal jobbe for å plassere ansvarlighet for gjennomføring av aktsomhetsvurderingen tydelig i vår virksomhet⁴

SpareBank 1 Hallingdal Valdres ønsker å ta et selvstendig ansvar for å beskytte grunnleggende menneskerettigheter og sikre anstendig arbeidsforhold i alle våre forretningsområder og aktiviteter. Konsernets retningslinjer innebærer forpliktelse til alle våre leverandører og samarbeidspartnere om å respektere våre retningslinjer og jobbe for å redusere risiko for brudd på menneskerettigheter og anstendig arbeidsforhold.

Konsernet jobber for at våre overordnede retningslinjer integreres i beslutningssystemer, beslutningstaking og risikostyring. Styret og ledelsen har det overordnede ansvaret for gjennomføring, mens den praktiske gjennomføringen er fordelt ut til de respektive virksomhetsområdene. Vi jobber hele veien for å skape en god interessentdialog med våre interne og eksterne interessenter for å sikre at aktuelle tema innen vår påvirkning på menneskerettigheter og anstendig arbeidsforhold blir en del av vår påvirkningsanalyse

Det vises til kapittel 2: «Roller og ansvar» og til andre retningslinjer og rutiner som supplerer dette dokumentet.

Aktsomhetsvurderinger skal gjennomføres etter følgende arbeidsmetodikk:

- Det skal avholdes arbeidsmøte for gjennomføring av aktsomhetsvurderinger minimum årlig.

banks implementing the OECD Guidelines for Multinational Enterprises

³ OECDs VEILEDER FOR AKTSOMHETSURDERINGER FOR ANSVARLIG NÆRINGS LIV

⁴ [Trinn 1: Forankre ansvarlighet - Forbrukertilsynet](#)

- Vurdere rutiner, systemer, dokumenter for å følge opp aktsomhetsvurderingene. Sikre rutiner for både intern og ekstern oppfølging.
- Risikokartlegging knyttet til virksomhetens innkjøp av varer og tjenester.
 - Iboende risiko (Geografi, bransje, produkt og omfang)
 - Vurdere dypere undersøkelser (kontakt)
- Basert på risikokartlegging og prioritering/vesentlighetsvurdering skal områder for forbedring og tiltak prioriteres.
- Basert på risikokartlegging skal det vurderes om styringsdokumenter må oppdateres.
- Resultatet av risikokartlegging dokumenteres i en skriftlig matrise.
- Resultatet i risikokartleggingen skal publiseres.

Følgende aktiviteter vil være vesentlige:

Aktivitet/ forretningsområde	Ansvar:
Innkjøp/ leverandører – Allianse og Samspar	For fellesavtaler inngått gjennom SpareBank 1 Alliansen, Samspar, eller andre, er ansvaret plassert hos inngående avtalepart. Bærekraftsavdelingen internt har ansvar for å følge opp dette i konsenret.
Innkjøp/ leverandører – Sb1 HV	Leverandørsansvarlig har oppfølgingsansvar og ansvar for å kommuniser forventningene til leverandører og forretningspartnere skriftlig. Disse inkluderer: i) at retningslinjer for ansvarlig næringsliv skal overholdes at det forventes åpenhet, oppfølging og rapportering ii) informasjon om hvordan ansvarlighet formidles videre i leverandørkjeden iii) informasjon om at manglende overholdelse av virksomhetens retningslinjer gir grunnlag for å avslutte kontrakten.
Utkontraktering	Samme som leverandørsansvarlig.
Samarbeidspartnere/ Finansagenter	Samme som leverandørsansvarlig.
Investering- og finansieringsprodukter	Vurdere hvorvidt en investering eller et kundeforhold muliggjør eller tilrettelegger for negative konsekvenser.
Risiko og compliance	Bidra til periodisk oppdateringer for å sikre at retningslinjene reflektere endringer i risiko- og forretningslandskapet, skiftende samfunnsforventninger, regulatoriske forpliktelser og lærdom. Ansvar for den overordnede vurderingen av om hvordan konsernet eventuelt er involvert og iverksettelse av tiltak for å stanse, forebygge eller begrense negative konsekvenser basert på virksomhetens prioriteringer og vurderinger.
HR	Ansvarlig for arbeider i egen drift og innleide arbeidere. Sikre menneskerettigheter og anstendige arbeidsrettigheter i eget hus.
Bærekraftsavdeling	Bidra til utarbeidelse av rutiner og retningslinjer, og utarbeidelse av redegjørelse for aktsomhetsvurdering og rapportering. Mottaker av eksterne henvendelser vedrørende informasjonskrav, aktsomhetsvurdering eller annet.
Styret og ledelse	Ansvarlig for det overordnede ansvaret for gjennomføring og retningslinjer knyttet til åpenhetsloven og aktsomhetsvurdering.

3.2. Kartlegging og vurdering av faktisk og potensiell negativ påvirkning

Analyse:

Denne delen av aktsomhetsvurderingen er en analyse av vår virksomhet, leverandører og forretningspartnere som gjennomføres i to prosesser. I tillegg vil eventuelle bekymringsmeldinger som kan oppstå utenfor selve aktsomhetsvurderingsprosessen iverksette en egen analyse. Analysen skal oppdateres ved ny informasjon eller ved store endringer.

1. prosess - Overordnet analyse:

Her skal det gjennomføres en overordnet og bred analyse av egen virksomhet, leverandører og forretningspartnere. Enhetene skal kategoriseres etter bransje, geografi og type forretningspartner ut ifra hvor det er størst risiko.

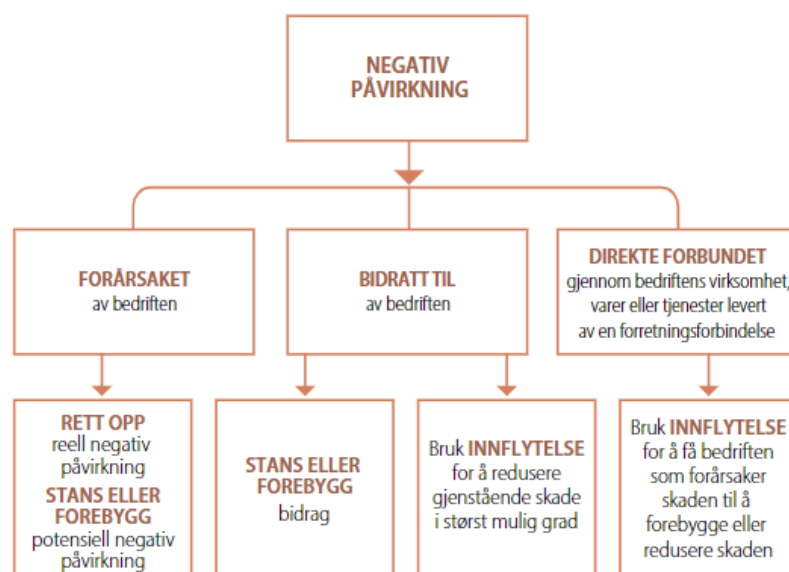
2. prosess – Dypere undersøkelse hvis det oppdages forhøyet risiko:

Undersøkelsen her er basert på informasjonen fra første prosess. Konsernets forbindelser skal prioriteres basert på de største risikoområdene og det skal vurderes om det skal gjennomføres grundigere vurderinger av prioriterte aktiviteter, leverandører eller andre forretningspartnere.

Vår aktsomhetsvurdering er basert på en **risikobasert prioritering**. Ved avdekking av potensiell eller faktisk negativ risiko skal oppfølgingstiltak avgjøres ut ifra alvorlighetsgrad, sannsynlighet og om den negative påvirkningen er reversibel. Disse vil kommuniseres og begrunnes i vår årlige redegjørelse.

Vurdering av om hvordan konsernet er involvert:

Virksomheten har etter åpenhetsloven § 4 plikt til å kartlegge og vurdere faktiske og potensielle negative konsekvenser for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold som virksomheten har (1) forårsaket, (2) bidratt til og (3) som er direkte

Note: Mer konkret veiledning rundt håndtering av menneskerettighetsbrudd finnes i OECD (2011), kapittel IV.

knyttet til virksomhetens forretningsvirksomhet, produkter eller tjenester gjennom leverandørkjeder eller forretningspartnere. (Figur er hentet fra OECDs veileder.)

Virksomheten vil ha **forårsaket** en negativ konsekvens hvis det er årsakssammenheng mellom virksomheten, produktene eller tjenestene til virksomheten og den negative konsekvensen. Virksomheten vil ha **bidratt** til en negativ konsekvens dersom dens aktiviteter, i kombinasjon med aktiviteter fra andre aktører, forårsaker en negativ konsekvens. Virksomheten bidrar også til en negativ konsekvens hvis virksomheten gjør det lettere for eller er et insentiv til at andre aktører forårsaker den negative konsekvensen. Bidraget må være vesentlig og både virksomhetens aktiviteter og produktlinjer må aktsomhetsvurderes.

Virksomheten skal også innta negative konsekvenser de er **direkte forbundet** gjennom **leverandørkjeder** og **forretningspartnere** i sine aktsomhetsvurderinger. Definisjonene av disse begrepene omfatter ikke etterfølgende ledd av virksomheten, slik som kunder.

3.3. Iverksette tiltak - Stans, forebygg eller reduser negativ påvirkning

Håndtering av faktiske og potensielle negative konsekvenser som er avdekket og hvilke tiltak som skal iverksettes skal prioriteres på grunnlag av alvorlighetsgraden og sannsynligheten for skade.

Konsernet er kun ansvarlige for å selv håndtere uønskede påvirkninger når vi **forårsaker eller bidrar til** disse virkningene. I de tilfellene hvor konsernet er **direkte forbundet** til en negativ påvirkning gjennom leverandør eller samarbeidspartner, men ikke forårsaker eller medvirker til det, vil ikke konsernet være ansvarlig for rette opp, stanse eller forebygge påvirkningen. Det vil imidlertid fortsatt oppstå et ansvar for å bruke innflytelse får å få bedriften som forårsaker skaden til å forebygge eller redusere skaden⁵.

Ved håndtering av faktiske og/eller potensielle skader skal det utarbeides en tiltaksplan som skal beskrive hvilke tiltak vi setter i gang med og hvilke vi planlegger. Tiltaksplanen skal inneholde disse hovedelementene:

- hvilke identifiserte risikoområder som er prioritert og hvorfor
- hvilken relasjon konsernet har til konsekvensene det skal iverksettes tiltak mot
- begrunnelse for hvilket tiltaksnivå som er valgt i møte med konsekvensene
- hvilke tiltak vi vil iverksette
- hvem som har ansvar for å iverksette og gjennomføre tiltak
- hvilke endringer som skal gjøres i egne retningslinjer
- hvilke planer vi har for opplæring av relevante ansatte og ledere på risikoområdet det skal utføres tiltak mot
- informasjon om dialogen vi har hatt/ skal ha med berørte parter forventninger til leverandører og andre forretningspartnere

⁵ OECD (2019), Due Diligence for Responsible Corporate Lending and Securities Underwriting: Key considerations for banks implementing the OECD Guidelines for Multinational Enterprises

3.4. Overvåke gjennomføring og resultater

Gjennomføringen og resultatene av bedriftens aktsomhetsvurdering skal overvåkes. Sporing og overvåkning innebærer først og fremst å vurdere om identifisert skade har blitt håndtert og gjennomgå egen aktsomhetsvurdering for å sikre at den faktisk fungerer.

Det skal undersøkes og rapporteres:

- hvor mange av tiltakene som faktisk ble gjennomført til planlagt tid.
- hvor godt tiltakene har fungert
- om skade på individer eller grupper faktisk har blitt avverget eller håndtert
- om det er noen negative konsekvenser som er oversett tidligere, og sørge for å inkludere disse i fremtiden.

3.5 Kommunikasjon og redegjørelsesplikten

Vår aktsomhetsvurdering skal publiseres hvert år. Formålet med denne redegjørelsen er å gi allmennheten innsikt i virksomhetenes nøkkelfunn i aktsomhetsvurderingene, og hvilke tiltak som er iverksatt⁶. Hva det skal skrives om i en redegjørelse og på hvilket detaljnivå følger av åpenhetsloven §5.

Konsernet ønsker å offentliggjøre informasjon åpent og transparent. Redegjørelsen skal oppdateres og offentliggjøres innen 30. juni hvert år og ellers ved vesentlige endringer i virksomhetens risikovurderinger. Det skal redegjøres for siste regnskapsår og det vil fremgå av redegjørelsen hvilken periode redegjørelsen dekker.

Redegjørelsen skal gjøres lett tilgjengelig på virksomhetens nettsider. Dersom konsernet utarbeider en felles redegjørelse som dekker hele konsernet, vil denne som utgangspunkt publiseres på nettsiden til alle virksomheter i konsernet som er omfattet av åpenhetsloven. Forretningsvirksomhet omfatter aktiviteten til både morselskapet og datterselskapene, uavhengig av hvor datterselskapene er registrert. Morselskapets aktsomhetsvurderinger skal derfor omfatte risiko knyttet til både morselskap og datterselskapenes aktiviteter, uavhengig av hvor datterselskapene er registrert.

Informasjonskrav fra allmennheten

Enhver skriftlig forespørsel om hvordan konsernet håndterer faktiske og potensielle, negative konsekvenser fra egen virksomhet skal besvares skriftlig. Loven krever at selskapet gir dekkende og forståelig svar innen en frist på tre uker. Enkelte unntak fra fristen på tre uker er beskrevet i loven. Svaret skal gis på norsk.

Selskapet skal ha en kanal for å motta slike henvendelser og en rutine som beskriver ansvar og prosess knyttet til etterlevelse av informasjonsplikten.

Mottak

Konsernet har et eget kontaktskjema på morbank sine hjemmesider.

Eiendomsmegler 1 Fjellmegleren har i tillegg egen rutine. Se «Retningslinje for ivaretagelse av menneskerettigheter og anstendig arbeidsforhold i Eiendomsmegler 1 Fjellmegleren AS».

⁶ [Redegjørelse - Forbrukertilsynet](#)

Ansvarlig

Bærekraftsavdelingen har ansvaret for å besvare skriftlige forespørsler. Ansvaret kan delegeres.

Kommunikasjon med berørte parter

Hvis konsernets selv har **forårsaket** eller **bidratt til** negative påvirkninger skal det kommuniseres med berørte eller potensielt berørte rettighetshavere.

Kommunikasjonen må være relevant og utformes slik at den blir forstått. Dette innebærer at slik kommunikasjon bør skje i tide, på en kulturell sensitiv og tilgjengelig måte. Tilgjengelighet av informasjon gjør at det ikke bare er krav til at informasjonen er fysisk tilgjengelig, men også forståelig og avslørt på et tidspunkt og i et format, språk og plassering som best vil sikre at de den er beregnet på vil legge merke til det og dermed skal kunne bruke den effektivt. Det kan også være at det er behov med en kommunikasjon gjennom dialog i stedet for at den publiseres skriftlig.

3.6 Sørg for, eller samarbeid om, gjenoppretting og klageordning der det er påkrevd⁷.

Konsernet er direkte forbundet til den negative påvirkningen:

Der konsernet ikke har bidratt til påvirkningen, men påvirkningen er direkte knyttet til våre produkter eller tjenester, er det ikke ansvarlig for å gi utbedring. Det ansvaret ligger hos den/de som har forårsaket den negative virkningen.

Konsernet har forårsaket eller bidratt til den negative påvirkningen:

Konsernet er kun ansvarlige for å selv håndtere uønskede påvirkninger når vi **forårsaker eller bidrar til** disse virkningene. Ulike prosesser og midler må vurderes ved hvert enkelt tilfelle.

Tilbakemeldinger og klager

SpareBank 1 Hallingdal Valdres erkjenner at vi er helt avhengig av tilbakemeldinger for å kunne fange opp alle typer av bekymringer og klager. Vi oppfordrer derfor våre interessenter å ha en lav terskel for klage hvis det oppfattes som at konsernet eller våre leverandører eller forretningspartnere har bidratt til en negativ påvirkning. Tilbakemeldinger er avgjørende for at vi skal kunne reagere effektivt og styrke vår aktsomhetsprosess eller andre rutiner og styringsprosesser.

9. Brudd og rapportering

Forbrukertilsynet er tildelt oppgaven med å veilede om og føre tilsyn med loven. Markedsrådet er klageinstans på vedtak fra Forbrukertilsynet.

Et foretak kan ilegges overtredelsesgebyr når overtredelsen er begått av noen som har handlet på vegne av foretaket. Fysiske personer kan ilegges overtredelsesgebyr for forsettlig eller uaktsomme overtredelser. Ved fastsettelse av gebyrets størrelse skal det legges vekt på overtredelsens grovhet, omfang og virkninger.

⁷ OECD (2019), Due Diligence for Responsible Corporate Lending and Securities Underwriting: Key considerations for banks implementing the OECD Guidelines for Multinational Enterprises

Selskap som ikke etterlever kravene i Åpenhetsloven vil kunne klages inn til OECD's kontaktpunkt. Alle brudd skal rapporteres til selskapets ledelse.

10. Opplæring

Alle ansatte skal kjenne til åpenhetsloven og foretakets forpliktelser i denne forbindelse. Alle ansatte skal kunne håndtere overordnede spørsmål fra publikum og henvide videre for besvarelse, og bidra til å overholde fristen for besvarelse.

11. Revidering

Bærekraftsrådgiver konsern er ansvarlig for å vedlikeholde denne retningslinjen. Dokumentet skal revideres minimum årlig sammen med øvrige styrende dokumenter i selskapet.

Retningslinjen skal gjennomgås og godkjennes av styret ved vesentlige endringer.

12. Revisjonshistorikk

Eier	SporeBank 1 Hallingdal Valdres
Skrevet av	Anja Langehaug Evjen
Besluttet av	Styret
Tilgjengelighet	Eksternt
Status	Godkjent
Versjon	0.1
Opprettet	05.05.2023
Sist endret	05.05.2023
Antall sider	12

Dato	Versjon	Beskrivelse	Forfatter	Godkjent
05.05.2023	0.1	Rutine opprettet	Anja Langehaug Evjen	Godkjent i styret, 16.06.2023